

[Ole Espersen]

te, god grund til at tro, at nu sker der noget. Det er faktisk efter den frist, regeringen satte for sit eget forslag, 4-5 måneder siden, dette forslag skulle være kommet. Det kommer først i dag.

Vi er glade for at kunne konstatere, at vi har medvirket til, at det kommer, og at vi formentlig har medvirket til og fremover vil kunne medvirke til, at Folketinget i bred enighed vedtager en effektiv og omfattende gældssanering, der ikke lægger vægt på tal, der kun har værdi på papiret – tal, der for den enkelte kan være uhyre belastende, selv om de kun er det papir værd, de er skrevet på – men virkelig prøver at gå til roden i denne sag og i løbet af nogle ganske få måneder får gjort det helt klart for dem, der er ramt, at deres gældsbyrder, som er håbløse, nu alligvel bliver fjernet.

Jeg siger tak for tilslutningen og mener, at vi sammen dér, hvor vi nu finder ud af at arbejde med disse problemer – der kan jo blive tale om flere udvalg – må gøre os uma-ge for, at sagen bliver behandlet så hurtigt som overhovedet muligt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Forhandling om redegørelse nr. R 11:

Energiministerens energipolitiske redegørelse og redegørelse om Dansk Olie og Naturgas A/S m.v. 1986 af 27. november 1986.

(Redegørelsen anmeldt 27/11 86. Redegørelsen givet 27/11 86. Beslutning om forhandling 2/12 86).

Forhandling

Poul Nielson (S):

På side 4 i ministerens efter min opfattelse udmærkede redegørelse – nogle har sagt, at den er blodfattig, men den drejer sig jo også om energipolitik og ikke om så meget andet – er han inde på udviklingen i undergrunden. Der står: »... den fremskyndede vurderingsaktivitet efter 1981-aftalen har ført til en meget betydelig afklaring af indvindingsmulighederne for en række nye fund.«

Det er en beskrivelse, som vel nok er lidt beskeden i forhold til, hvad disse regler egentlig har betydet, for det er jo i meget høj grad også spørgsmålet om en række meget gamle fund, hvis afklaring reglerne har kunnet fremskynde, og faktisk er det fund, der diskuteres mest, det ældste overhovedet i Nordsøen, ikke bare på dansk område, men i det hele taget i Nordsøen. Vi kan i denne måned fejre det festlige 20-års jubilæum for Annefundet, der meget betegnende har skiftet navn til Kraka, og hvis der skal være nogen idé i de navne, felterne får, er det meget dækkende, at det netop er denne lidt uklare fremtoning, vi her har for os.

Det, der er problemet med Kraka og Igor og også med andre fund, er, at man kan have en mistanke om, at staten under denne regering har accepteret kommercialitetserklæringer fra bevillingshaverne, hvis indhold ikke har været klart. I det brev, ministerens forgænger den 11. april 1985 sendte til Folketingets energiudvalg om kommercialitetsvurderingerne – kaldte man det – for Kraka og Igor, står der, at Energiministeriet vil bede Styrelsen om at vurdere materialet og herunder indhente de yderligere oplysninger m.v., der måtte være fornødne. Men det, bevillingshaveren skal, er at sige ja eller nej til, om feltet er kommercialt på det tidspunkt, fristen fastsætter, og jeg tror, at en uklarhed på det punkt kan være baggrunden for, at vi i dag med disse felter mere har at gøre med bevaringsplaner end med indvindingsplaner.

Eksempelvis er det fremme i offentligheden, at ved Igor, som drejer sig om naturgas, har man baseret indvindingsplanen og allerede i 1985 baseret kommercialitetserklæringen på, at man kunne få en tilfredsstillende kontrakt om gassalget. Jeg må sige, at hvis det skal gøres til et problem, staten skal involveres i, må staten også have krav på at få en direkte indflydelse på dette spørgsmåls håndtering. Hvis der skal være sammenhæng i tingene, beder A. P. Møller altså her om, at

[Poul Nielson]

staten i sin behandling af Igorsagen kommer direkte ind i billedet. Ellers ville det jo bare være sådan, at man siger, at den er kommerciel, og så er det jo en købmandsmæssig sag at få solgt de luftformige kulbrinter.

Men det kan der naturligvis være gode grunde til at overveje, og her har Chevrons salg af sine 15 pct. naturligvis bragt spørgsmålet op igen. Vi mener, det er en naturlig idé, at staten gennem DOPAS bliver medejer af DUC. Det vil skabe et tættere samarbejde og stabilisere hele forholdet. Jeg tror også, at Shell og andre egentlige olieselskaber på denne måde ville se tingene som et naturligt mønster, der er normalt i forhold til, hvordan man gør andre steder.

Hele spørgsmålet om en forhandling om nye gasmængder kunne nok også håndteres mere harmonisk, hvis DOPAS var med i DUC. Vi har jo kunnet se og fornemme, hvordan et samarbejde mellem Shell og DONG i forhold til svenskerne har kunnet være et forbillede for en mere samarbejdspræget udvikling.

Videre vil jeg sige, at der jo ikke står så meget om DONG i redegørelsen fra ministeren. Man vil konsolidere markedsandelen af olien på salgssiden. Ja, man kan kalde det en konsolidering. Der står noget mere i DONGs egen redegørelse på side 23, hvor man peger på, at der sker en udvikling på olieforsyningsmarkedet i Danmark. Selskabet har hidtil typisk afsat produkterne til olieselskaberne, og nu har altså Kuwait Petroleum og Statoil fået rådighed over to tredjedele af den danske raffinaderikapacitet og én fjerdedel af olie- og benzinmarkedet. Der tegner sig derfor en ny situation med øget konkurrence, men den er skabt af, at vi nu har fået nye aktører ind på banen, som vi ikke havde tidligere.

Vi har nu to statslige olieraffinaderier i Danmark. Da regeringen kom til i 1982, sagde den: vi skal ikke have statslige olieraffinaderier i Danmark. Nu har vi som sagt to; det er bare ikke vores noget af det. På det punkt vil vi selvfølgelig fortsætte vores bestræbelser.

Det næste, jeg vil tage fat på, er spørgsmålet om energiafgiften generelt på de forskellige områder, prisen internationalt og planlægningen. Der har fra Energirådet været kommentarer, ligesom der har været det i Week-endavisen. Det er de to steder, hvor jeg i

hvert fald har set tilløb til en seriøs debat om, hvad vi gør her i Folketinget. Socialdemokratiet har ikke støttet den konkrete måde, afgifterne er gennemført på på det seneste, men principielt er vi enige i, at det langsigtede perspektiv, som de er udtryk for, skal fastholdes, og på det punkt mener vi også ministeren bør roses åbenlyst her for at være enig.

Til Energirådet vil jeg sige: hvad skal jeg stille op med det råd, vi får om, at vi skal forholde os ud fra en pris på olie efter mere sædvanlige markedsprincipper? Hvad er det for sædvanlige markedsprincipper, der i de sidste 15 års forløb ville have kunnet danne baggrund for en identificering af en oliepris, der var normal? Og hvad er det for nogle, der vil være det i de næste 15 år? Det er de spørgsmål, vi som politikere skulle have afklaret, hvis vi skal gøre tingene med mindre forsigtighed, end vi tør gøre det nu.

Så er der det med det fiskale formål. Ja, det kan man sige, men hvis vi ikke fra Folketingets side gør alt det, vi gør for at få folk væk fra at bruge olie, så var anklagen om, at det kun drejer sig om fiskale formål, mere berettiget. Vi prøver jo at få folk over på alle de andre former for energi.

Besparelserne vil blive den vigtigste vedvarende energikilde, og vi prioriterer det meget højt, at vi skal have systematiseret indsatsen på det område. Vi har en glimrende aftale fra i sommer med ministeren og regeringen om en decentral udbygning i elsektoren, hvori også indgår, at der skal lægges mere vægt på besparelser, også i erhvervslivet, også på elforbruget, men vi advarer imod, at vi planlægger med fugle på taget i stedet for noget som helst andet. Fugle er ikke engang nok. I denne tid med diskussionen om kapaciteten vil vi i hvert fald meget advare imod, at man baserer sig på planer i stedet for på faktisk forbrug, når man tager stilling til udviklingen.

Det har været diskuteret i hele forløbet siden aftalen, hvad der nu er taget stilling til, osv. Vi ønsker de 450 MW udbygget i den takt, der er tale om. Vi har ikke taget stilling til nye store enheder ud over Fynsværket, som passerer uden videre. Vi har altså ikke taget stilling til dem, vi har heller ikke taget stilling imod dem. Vi er nødt til at basere os på den faktiske udvikling.

[Poul Nielson]

Vedvarende energi er ikke længere konfliktstof. Vi ønsker alle, at den skal fremmes mest muligt. Biogassen ønsker vi ikke distribueret rundt i gasnettet i Jylland, men det vil jeg vende tilbage til.

Annelise Gotfredsen (K.F.):

Folk med hang til nostalgi kan i disse dage mindes de hyggelige bilfri søndage, som vi oplevede under den første energikrise, men vi mindes jo nok ikke med så stor glæde det afbræk i samfundslivet, denne krise også medførte. Der er ligheder med hensyn til den kulde, vi oplever i øjeblikket, men der er ikke tale om nogen krise i øjeblikket. Den første krise førte til foranstaltninger hen imod større selvforsyning, og nu er der en større produktion i olielandene og lavere oliepriser. Det gør, at vi er inde i en rolig udvikling, som også giver mulighed for, at vi kan tænke os lidt om.

Naturligvis kan vi ikke lade fem være lige, og vi har jo fået en lille mindelse om, hvad der kan ske, til dels foranlediget af kuldens ekstraforbrug, nemlig en ulykke på et elværk og trusler om elrationering. Vi kan ikke hvile på den ros og de laurbær, vi har fået fra udlandet, fordi vi er så langt fremme med energibesparelser og med omlægning fra olie til andre energikilder, men må fortsætte i det spor, der er lagt, med besparelser og omlægning også til andre energikilder, og inden for elselskaberne må vi være opmærksomme på, at materiel skal fornys, og at der skal udbygges, så vi kan imødekomme et udvidet kapacitetsbehov.

Jeg er glad for, at hr. Poul Nielson synes, at energiministerens redegørelse er god. Jeg synes også, den er meget sober og reel. Der har været talt meget om manglende visioner, men for mig at se bliver visioner på energiområdet meget nemt et spørgsmål om science fiction eller om overromantiserede, urealistiske ideer om vedvarende energikilders mulighed.

Naturligvis er der enighed om, at vi skal udnytte de vedvarende energikilder, og det gør vi jo også, med ikke så ringe økonomisk støtte endda og gennem energiplanlægningen.

Energiproduktionens forureningsproblematik trænger sig også mere på, end den måske gjorde, da energikrisen begyndte, og selv

om de økonomiske vurderinger er væsentlige – og det er de jo, for at vi kan klare os i konkurrence med andre lande – så kan eventuelt en dyrere energiproduktion retfærdiggøres af forureningsmæssige hensyn. Jeg vil understrege: navnlig i det omfang vi er på linje med internationale bestræbelser.

Jeg synes, redegørelsen tager tilbørligt hensyn til de tekniske muligheder, der er til rådighed med de traditionelle energikilder inden for en overskuelig årrække og med den udvikling, vi håber kan ske ved egne kulbrinter, og jeg mener, der er en rimelig balance i den udvikling af vedvarende energikilder, som den gældende lovgivning jo sætter rammer for.

Jeg er enig i, at vi ikke må slække på besparelspolitikken, i det omfang det ikke berører befolkningens velfærd og produktions vækst, og her tænker jeg naturligvis navnlig på elproduktionen. Der foregår jo i øjeblikket et stort oplysningsarbejde og en omfattende forskning i elregi med henblik på at udvikle elbesparende apparater, og den udvikling skal naturligvis fortsættes.

Vi hilser også med tilfredshed det fremskridt på kulbrinteområdet, der er sket i Nordsøen, hvor 2. koncessionsrunde er på plads, og det samarbejde, DONG nu har fået med private virksomheder om operatørvirksomhed. Det skulle vel gå meget galt, om der ikke i de kommende år bliver gjort nogle gode fund.

Jeg er derimod totalt uenig i de tanker, som også her i dag fremsættes af hr. Poul Nielson om, at staten skulle købe sig ind i private virksomheder. I det konkrete tilfælde viste det sig jo, at der slet ikke var noget til salg, men Det Konservative Folkepartis helt overvejende synspunkt er, at der ikke er nogen rimelig grund til, at staten involverer sig i privat erhvervsvirksomhed, og vi er, som vi ofte før har sagt, heller ikke enige i, at staten skal gå ind i raffinaderivirksomhed.

Vi tager redegørelsen til efterretning og støtter de bestræbelser, som nu er påbegyndt for at sikre den fremtidige energiforsyning. Jeg vil her blot benytte lejligheden til endnu en gang at understrege alvoren i, at man ikke i tide sikrer den fornødne elforsyning, men undervurderer det kommende forbrug eller forsøger kunstigt at bremse op gennem yderligere afgifter og tvangsforanstaltninger.

Niels Anker Kofoed (V):

Da mit partis ordfører, hr. Tørnæs, ikke kan være til stede, er det faldet i min lod at forsøge at redegøre for Venstres synspunkter vedrørende energiministerens redegørelse, som jeg for øvrigt synes er både god og fyl- dig.

Energipolitikken er et overordentlig vigtigt område, for en tilstrækkelig energiforsyning er nemlig livsnerven i et industrialiseret samfund. Det er i virkeligheden en fantastisk præstation, at det på 10 år er lykkedes at reducere olieandelen af det samlede energiforbrug fra omkring 90 pct. til nu omkring 55 pct. Dette sammenholdt med, at det totale energiforbrug er blevet væsentlig mindre siden den første oliekrise, betyder, at der er langt større sikkerhed i den danske energiforsyning, end vi tidligere har oplevet.

Det er imidlertid nødvendigt, at der fortsat føres en energipolitik, der motiverer til at spare på energiforbruget. De nuværende, lave oliepriser må heller ikke give anledning til ændringer i de grundlæggende elementer i den hidtil førte energipolitik. Den kolossale usikkerhed og den voldsomme effekt, de kraftige olieprisstigninger fra midten af 1970'erne havde på hele det danske samfund, ønsker vel ingen gentaget.

Med hensyn til udviklingen i undergrundsområdet finder vi, at den anden udbudsrunde er forløbet tilfredsstillende både med hensyn til efterforskningsniveauet vedrørende olie og gas og også med hensyn til danske virksomheders deltagelse i disse aktiviteter.

Den udvidelse af olieproduktionen, der nu kan imødeses, og som er større end det sidste års tilvækst i oliereserverne, understreger vigtigheden af, at der etableres en afbalanceret og stabil udvikling med hensyn til den forsvarelige ressourceforvaltning under indtryk af de nuværende, lave oliepriser.

Også sikringen af miljøforholdene har indtaget en væsentlig plads i forbindelse med 2. udbudsrunde med særlige beskyttelsesregler i sårbare naturområder.

Det næste spørgsmål, om elforsyning inden for hele energisektoren, indtager en særdeles vigtig plads. For at sikre såvel erhvervslivet som andre elforbrugere en pålidelig og tilstrækkelig elforsyning er en udbygning af produktionsapparatet nødvendig. Jeg

kan i den forbindelse ikke lade være med at tænke på, at før vi fik lovregler om regulering på både den ene og den anden måde, havde vi ingen problemer med investeringen i elværkerne, da kørte det, men siden vi har fået bestemmelser og administration, begynder vi at halte bagefter, bl.a. fordi Folketinget skal have tid til at træffe beslutning om dette eller hint. Det skal ikke forbavse mig, om vi kommer i en situation om et par år, hvor vi skal have rationering, fordi vi ikke har været kvikke nok til at kunne forudse, hvilken situation der meldte sig.

Jeg er imidlertid tilfreds med, at det er lykkedes regeringen og Socialdemokratiet at blive enige om en plan i de kommende år for, hvordan vor udbygning skal være, men jeg vil alligevel advare lidt imod at tro, at den er tilstrækkelig. Jeg er lidt skeptisk over for, om den kan imødekomme udviklingen i tilstrækkelig god tid.

Jeg kan yderligere sige, at det selvfølgelig også er interessant og godt, at vi kan udvikle vore egne energiressourcer. Jeg er tilfreds med, at såvel vindenergi som halm og træflis spiller en stadig større rolle i den danske energiforsyning. Jeg skal dog advare lidt imod at tro, at der er så fantastisk mange ressourcer i disse ting. Selvfølgelig vil halmen i fyringsøjemed være et udmærket tilskud til vores energiforsyning. Der er bare det ved det, at med de priser, vi har på olie og kul i øjeblikket, kniber det for halmen at konkurrere i pris.

Må jeg til sidst sige, at vi skal huske på, at elektriciteten er den mest sociale energi, vi har. Det er den energi, der kan nå ud til alle mennesker i dette land. Den er ikke forbeholdt de privilegerede, der bor i et byområde, og som kan få gas med tilskud og fjernvarmetilskud. Elledninger kan komme ud i hver en krog i dette land. Jeg beder folketingsflertallet tænke på, at det absolut er en social foranstaltning med elektricitet.

Biogasområdet er interessant, og jeg håber, at man stadig væk er parat til at investere i udviklingen her. På det stadi, det ligger på i øjeblikket, må vi desværre konstatere, at det økonomisk ikke er nogen god forretning. Hvis man skal have en biogasforsyning og udnytte den, kan man vist ikke nøjes med at give 50 pct. i statstilskud, hvis det skal anvendes på en fornuftig måde. Jeg ved i hvert fald fra min egen ø, hvor vi har udmærkede

[Niels Anker Kofoed]

biogasanlæg, at jeg med de hidtidige resultater kan sige, at det skal man ikke råde andre til, medmindre staten og andre offentlige myndigheder er parat til at yde i hvert fald 50-60 pct. i tilskud. Så tror jeg nok man kan få nogle til at hoppe på, men teknikken er i øjeblikket for dyr. Jeg håber, vi kan få en sådan udvikling, at det kan blive rentabelt. Miljømæssigt tror jeg ikke meget på, at biogasanlæggene giver større problemer, for selvfølgelig fjernes lugten fra gyllen, men miljøproblemerne på markerne ændrer sig ikke med biogasanlæggene. Jeg synes dog, det er godt, at man fortsat arbejder på at få udviklet teknikken. Man må bare konstatere, at teknikken ikke er god nok i øjeblikket.

Det næste, jeg vil nævne, er spareforanstaltningerne. Jeg tror, det er en samfundsøkonomisk fornuftig foranstaltning, at vi sparer, hvor vi kan. Alt spild skal man undgå. Jeg vil dog advare lidt imod spareforanstaltninger. Vi skal passe på ikke at nå til det punkt, hvor besparelsesforanstaltningerne er dyrere end energien. Det er i hvert fald min privatøkonomiske betragtning, at man kan have så dyre spareforanstaltninger, at de koster måske det dobbelte af, hvad energien koster.

Jeg vil godt komme med en personlig bemærkning. Jeg har heldigvis det privilegium, at jeg selv bestemmer min varmes pris; derfor isolerer vi ikke så meget; lidt træk ved vinduerne giver nemlig frisk luft i stuerne, så bliver man ikke præget af sygdomme, og så bedres sundhedstilstanden. Ja, man kan næsten se, at sygdomsfrekvensen er stigende i dette land i takt med forbedrede isoleringsforanstaltninger. Nå, tilbage til noget mere sagligt.

Udviklingen på energiens område kan også betyde eksport for vore virksomheder. Det blev nævnt tidligere, og jeg vil gerne gentage det, at vore vindmøllefabrikker har formået at skabe en teknik, som har gjort vindmøller til en udmærket eksportartikel, som har milliardværdi. Jeg håber, at den udvikling kan fortsætte, og at man kan få vindenergien ned på en billigere pris, så den kan konkurrere med de ressourcer, vi ellers konkurrerer med.

Om vores olie og naturgas i øvrigt skal jeg sige, at det er selvfølgelig et selvstændigt kapitel i vores energipolitik. Der har gennem årene været megen diskussion om det hensigtsmæssige i at ilandbringe dansk naturgas,

og også økonomien og strukturen har været til debat. Den debat kan vi selvfølgelig godt fortsætte, men den tjener ikke noget formål. Nu har vi naturgassen, og så må vi se at få det bedst mulige ud af den. Jeg mener, vi kan udtrykke tilfredshed med, at det er lykkedes DONG at afsætte den gas, man allerede havde forpligtet sig til at købe.

Alt i alt kan det siges, at den danske energipolitik, der har været ført i de sidste år, er lykkedes; den har reduceret vores afhængighed af importeret olie, den har øget eksporten af teknologi på en lang række felter, og det er lykkedes i større og større udstrækning at anvende hjemlige ressourcer. Så vidt, så godt. Tak for redegørelsen!

Riishøj (SF):

Jeg mener, at i disse kuldedage er det nødvendigt at holde hovedet koldt også i overført forstand. Vi har jo set i tv-avisen og i Radioavisen og mange andre steder, at elværksfolk forsøger at bruge situationen til at agitere for at få godkendt nye store kulfyrede kraftværksenheder, og vi har - det er flere måneder siden - fået en redegørelse fra Energirådet, hvori der også tales om at få såkaldt omkostningsbestemte priser. Jeg skal konstatere - selv om jeg er enig i det synspunkt, der er givet udtryk for: at det er en energifattig redegørelse, vi har fået her - at det dog er positivt, at redegørelsen fastholder, at vi skal have et højt afgiftsniveau i Danmark for at begrænse ressourceforbruget. Dog er der i øjeblikket så store stigninger på markedet, at det kunne være rimeligt at diskutere afgifternes størrelse. Men skal de diskuteres, skal det ske i sammenhæng med branchens avancer.

Det er blevet oplyst, at på mandag stiger fyringsolien med 150 kr. Der er en tendens til, at stigningerne følger langt, langt hurtigere end prisfaldene, som er sket i øvrigt. Derfor: skal der ske ændringer af afgifterne - og det kan komme på tale - må vi se grundigt på de avancer, som tjenes inden for oliebranchen i øjeblikket.

Vi har i SF den opfattelse, at energiresourcerne er globale ressourcer. Skal der ske en udligning mellem de rige og de fattige lande i denne verden, skal den rige verden nedbringe energiforbruget for at give plads til overførsler til udviklingslandene. Det hø-

[Riishøj]

rer altså efter vores opfattelse med i dansk energipolitik.

Når SF har stemt imod de afgiftsforhøjelser, der er gennemført på energi inden for det sidste år, skyldes det ikke afgifterne som sådanne. Det skyldes, at de er et led i en indkomstfordeling i negativ forstand. Får vi et regeringsskifte, fastholdes et højt afgiftsniveau, men så sker der altså også en indkomstfordeling her i landet.

Mens vi er ved ting, vi kan være enige i, skal jeg sige, at vi er enige i det, der siges om samkøring af de nordiske landes gaslednings-systemer, ligesom vi ønsker oprettelse af et fællesnordisk gascenter, ganske som redegørelserne giver udtryk for. Vi mener, det var fornuftigt af DONG at skyde aktiekapital i Swedegas, så vi får en nordisk sammenhæng i gassystemerne, og vi mener også, det er bedre, at DONG og de regionale selskaber forhandler sig frem til en ændring af fællesaftalen, hvorefter de regionale selskaber bliver økonomisk mere ansvarlige for deres dispositioner, end hvis Folketinget havde grebet ind.

Men ellers er det rigtigt, at redegørelsen kendetegnes af en åbenlys mangel på visioner. Man giver efter over for de store pressionsgrupper, der er på energimarkedet, man tilpasser sig, man forsøger ikke at ændre, og det må dog være det, der er målet med at have et energiministerium. Man må udstikke nogle retningslinjer og ikke lade sig trække rundt i manegen.

Allerværst er dog afsnittet om elforbrugets stigning. Elredgørelsen opererer med en 50 pct.s stigning i det samlede elforbrug frem til årtusindskiftet. Skal denne udvikling standses, kræves der indgreb nu. Det nytter ikke at vente. På det punkt er jeg uenig med hr. Poul Nielson, hvis synspunkt er, at man hverken kan sige ja eller nej til nye kulfyrede værker nu. Der må handles. Enten må der siges ja til nye værker, eller også må man gå elbesparelsesvejen, og vælger man det sidste – hvad vi anbefaler – må der gribes ind nu. Det er baggrunden for, at vi fra Socialistisk Folkepartis side har fremsat et beslutningsforslag om elbesparelser, som vi skal diskutere senere. Vi håber meget, at vi i denne folketingsssamling kan få fastlagt principperne for elbesparelser, sådan at der er sikkerhed for, at vi ikke får den gigantiske stigning i ny

kulfyret kraftværkskapacitet, sådan som toppen af elsektoren tilsyneladende ønsker.

Den kuldesituation, vi oplever nu, viser med al tydelighed, at elvarmen – det gør udviklingen i Sverige så sandelig også – i udpræget grad kræver ekstra forbrug i spidsbelastningsperioder. Et indgreb nu må indebære, at elpriserne bliver forbrugsafhængige, at de bliver progressive ud over et minimumsforbrug på ca. 2.500 kWh om året, og at der indføres et forbud mod nyinstallering af elvarme. Elvarmekunder bør ikke have den særrabat, som påskepakken indførte. Til gengæld må der kunne ydes støtte til elvarmekunder, som vil omstille til kollektive varmforsyningssanlæg, herunder naturgas, kraftvarme og vedvarende energi. Skal der gribes ind over for elforbrugets stigning, skal der tages beslutninger, som måske kan vække uro og modvilje i visse velbjærgede grupper, men der må handles, hvis vi skal undgå den stigning, som energiredgørelsen lægger op til.

Der er opnået bedre resultater på besparelsessiden, når det gælder varmforsyning. Til gengæld undrer jeg mig over de formuleringer, der er på side 98 i bilag 100 til redegørelsen. Det siges her, at man på baggrund af dollarprisfaldet vil tage hele varmforsyningen op til nyvurdering, revurdering. Det gør det jo lidt vanskeligt at vurdere fremtidsperspektiverne for varmforsyningsområdet, når man vil revurdere. Jeg håber ikke, at man i den revurdering lader sig lede af kortsigtede betragtninger om, at det dollarprisfald, der er sket, og det fald i olieprisen, vi har oplevet, nødvendigvis er noget permanent. Det er ikke tilfældet, og det har vi også kunnet konstatere i de sidste uger. Ikke alene OPEC-mødet, men også den eksplosive situation i Mellemøstenområdet maner til, at man handler langsigtet, handler ressourcebevidst og handler globalt.

Det er også vigtigt, at det bliver sagt, at der knytter sig meget store problemer til afgrænsningen af naturgasprojektet i forhold til udnyttelse af lokale energiressourcer. Også her savnes der klare formuleringer og klare målsætninger i redegørelsen. Naturgasselskaberne føler sig økonomisk presset. Det er der gode grunde til. Det går ikke godt nok med afsætningen, og især går det ikke godt nok med priserne. Man er forpligtet af meget store leverancer i henhold til DUC-kontrakten,

[Riishøj]

og det er vanskeligt at håndtere i praksis for selskaberne.

Det er vigtigt, at der gribes ind nu, dersom naturgasprojektet ikke skal ødelægge vilkårene for en effektiv udnyttelse af lokale energiresourcer. Også på det punkt er redegørelsen som sagt aldeles utilstrækkelig. Ja, problemet omtales faktisk ikke.

SF er villig til et politisk indgreb, der sikrer, at gassen afsættes dér, hvor ledningsnettet rent faktisk er lagt, eller rettere sagt: gennem salg i større byområder, og at man f.eks. simpelt hen tvangsindlægger kulfyrede fjernvarmeværker i dag til at afsætte gassen og eventuelt indfører særlige begunstigelser for villakunder, der omstiller til naturgassen. I hvert fald er ordninger af den type langt bedre for naturgasafsætningsproblemet, end at man presser naturgassen ud i tyndtbefolkede områder, hvor der er gode muligheder for at udnytte lokale energiresourcer.

Hvis der ikke handles nu, kan det frygtes, at Jysk Naturgas kan blive en selskabskonstruktion, der forhindrer, at der virkelig dannes brugergrupper rundt omkring i landet, som efter landsbyenergimodellen udnytter lokale energiresourcer til at skabe beskæftigelse og lokalt selvstyre af god kvalitet i de mindre bysamfund.

Vi er fra SFs side enige i hr. Poul Nielsens formuleringer om regeringens afmægtighed over for DUC og udnyttelsen af olie- og gasreserverne. Jeg håber, at ministeren yderligere vil give oplysninger om baggrunden for, at regeringen ikke har spillet ud i Chevronsagen. Hvorfor gik man ikke ud på det tidspunkt, da man vidste, at Chevronandelen var til salg, og gav et tilbud eller krævede en andel? Hvordan vil regeringen stille sig, i det øjeblik f.eks. Texaco også stiller sin andel til rådighed? Der må være en regeringspolitik på området. I øjeblikket er der en passivitet, der kun kan tolkes sådan, at regeringen ikke mener, at en DUC-konstruktion med en statsandel overhovedet har relevans. Det har den i andre vestlige lande, og det vil den også kunne have i Danmark som en nødløsning, når nu vi har en DUC-konstruktion og en aftale af den type, som vi nu engang har.

Hvis vi skal have et energiministerium, må der handles. De serviceopgaver for velbjærgede interessegrupper, som jeg talte om før, kunne jo lige så godt løses af de organisationer selv; de har penge nok til det. Hvis der

skal handles, må der skæres igennem de velbjærgede interessegruppers pression, i det øjeblik det skader samfundsmæssige interesser, herunder miljøinteresserne, som det må være Folketingets fornemste opgave at varetage, for de varetages ikke godt nok af de velbjærgede interessegrupper.

En energipolitik, der skal varetage de langsigtede interesser for en stabil og miljøvenlig energiforsyning, kan derfor ikke tage udgangspunkt i regeringens redegørelse. I SF er vi villige til at stille vores mandater til rådighed for de beslutninger, som regeringen øjensynlig ikke tør tage.

Lone Dybkjær (RV):

Den energipolitiske redegørelse har jo fået forskellige kommentarer med på vejen, og jeg ved ikke, om de alle sammen er lige retfærdige. Jeg synes, at det største problem ved vore energipolitiske diskussioner her i landet – og det præger altså også den energipolitiske redegørelse – er, at vi faktisk aldrig rigtig har fået fastlagt en forpligtende energipolitisk målsætning. I de forskellige planer og redegørelser, vi har fået, og som vi har diskuteret, har der stået nogle ord om målsætningen, men det er aldrig noget, som vi i mere præcis form har vedtaget noget om. Det er forkert. Og jeg synes, det er nødvendigt på nuværende tidspunkt, for hvis ikke vi har en sådan forpligtende målsætning, bliver den øvrige diskussion underlig absurd, underlig i øst og vest, og det ene synspunkt kan nærmest være lige så godt som det andet.

Efter vores opfattelse skal den energipolitiske målsætning være: vi skal have økologisk energi, og med det mener jeg en energiproduktion, som tager hensyn til miljøet. Det siger jeg, fordi jeg anser miljøproblemet for at være det største energipolitiske problem på nuværende tidspunkt. Det kan godt være, at der kan være nogle faser på andre tidspunkter, men på nuværende tidspunkt er der ingen som helst tvivl om, at miljøproblemet er energipolitikens største problem, og det kommer vi til at tackle på en helt anderledes håndfast og præcis måde, end vi har gjort tidligere. Det kræver også, at man prøver at finde nogle bedre samarbejdsformer mellem energipolitikken og miljøpolitikken, end vi har i dag.

[Lone Dybkjær]

Den anden målsætning er høj forsynings-sikkerhed, og det betyder så, at vi skal have et øget antal vedvarende energikilder og stor brug af vedvarende energikilder, hvilket jo også passer sammen med den økologiske energimålsætning. Vi skal have udviklet vore egne energikilder, og vi skal naturligvis have et flerstrengt system.

Det må være de to overordnede målsætninger, om man vil, og så er det selvfølgelig helt naturligt, at vi under disse målsætninger skal sikre energien til så lav en pris som muligt.

Det er en lidt anden måde at se på tingene på end den, der fremgår af energiministerens redegørelse og for så vidt også af statusnotatet.

Da energiministeren trådte til, besluttede han, at vi ikke skulle have de store energiplaner, som vi havde haft i 1974, 1976, 1979 og 1981, for dels var de meget store og uhåndterlige, dels var de meget svære at lave, sagde energiministeren, med de nuværende uforudsigelige oliepriser.

Det første finder jeg er et regulært, reelt argument, det med, at de var noget store og uhåndterlige, og man kunne betvivle, hvor mange der fik dem læst i deres helhed.

Men det andet viser jo netop, at vi griber tingene forkert an, for en energipolitisk målsætning skal jo tage højde for forskellige priser. Netop når vi har meget forskellige priser, netop når vi ikke aner, hvordan priserne udvikler sig, er det meget mere vigtigt, at vi har en målsætning. Og så skal vi naturligvis inden for den målsætning have forskellige alternativer – afhængigt af, hvordan prisudviklingen er, afhængigt af, om der kommer nogle forsyningsmæssige problemer – sådan at vi kan nå vores målsætning i så stort omfang som overhovedet muligt, uanset hvordan situationen i øvrigt er.

Vi er ude af stand til at sige, hvad der er den rigtige vej til en sådan energipolitisk målsætning i dag, fordi vi i virkeligheden bare opererer med nogle mere eller mindre af hinanden uafhængige delting på energiområdet.

Vi ved faktisk ikke, hvor det vil være mest hensigtsmæssigt med et styret forbrug, hvor afgiftssystemet vil være mest hensigtsmæssigt, hvor en forskningsindsats er det fuldstændig afgørende, osv. Det mener jeg er det største problem ved den energipolitiske redegørelse

og det, som vi kommer til at prøve at fastlægge. Vi må diskutere helt anderledes præcis, hvad det er for en målsætning, vi vil have, og det er naturligvis både på kortere og på længere sigt.

Indtil vi så får fastlagt en sådan målsætning, er der selvfølgelig en række ting, vi kan gøre, hvis vores målsætning bliver den vedtagne målsætning. Det første er naturligvis energibesparelser, og det er der jo også redegjort for i statusnotatet. Her er det mest markante at tage fat på på nuværende tidspunkt, som også andre ordførere har været inde på det, elbesparelsesområdet.

Det kan ikke nytte noget, at vi uden videre accepterer en udvikling, sådan som den tegner sig. Vi er nødt til at prøve at få nogle besparelser inden for elområdet, og i virkeligheden synes jeg, man skulle have som målsætning, at elforbruget overhovedet ikke udvikle sig, og så se, hvad det ville koste af forskellige ting, hvor dyrt det ville være, hvilke muligheder vi havde, osv. Den diskussion kan vi ikke tage i øjeblikket, for vi mangler det tilstrækkelige beslutningsgrundlag.

Der er imidlertid én ting, vi godt kunne tage en politisk beslutning om nu, og det er en ændring af tarifpolitikken. Det er ikke rimeligt, at småforbrugerne – alt andet lige – har dyrere elpris pr. enhed end storforbrugerne bare inden for den almindelige husholdning, og derfor er det abonnementssystem, som vi har inden for elsektoren, ikke noget socialt system. Jeg ved godt, at vi har det inden for andre områder også, men dér er det præcis og nøjagtig lige så asocialt.

Så kan vi også give vedvarende energi – det er det andet – førsteprioritet, og jeg mener, det bør indgå i diskussionen, at vedvarende energi skal have førsteprioritet, hvor det overhovedet er teknisk-økonomisk forsvarligt. Jeg mener ikke, vi skal lave fjollede ting, men dér, hvor det overhovedet er teknisk-økonomisk forsvarligt, bør vedvarende energi have førsteprioritet, og det forud for naturgassen.

Så vil jeg sige, at hvis det vil være muligt, vil vi foreslå, at man nedlægger det nuværende energiråd og opretter et vedvarende energiråd i stedet for. Jeg synes også, at argumentationen for at fastholde Energirådet, som det er nu, og som det arbejder nu, ikke er særlig omfattende, og her tænker jeg på det lille stykke papir, vi har fået til vores de-

[Lone Dybkjær]

bat i dag. Det kunne vi såmænd, helt ærligt, lige så godt have været foruden, og derfor mener jeg, tiden nu er kommet til, at Energirådet nedlægges og erstattes af et vedvarende energiråd, sådan at vi får en dynamisk faktor inden for den vedvarende energi, sådan at vi får nogle, der virkelig får kigget på dette område på en mere koordineret måde, end det er muligt i dag.

Så skal jeg lige kommentere et par aktuelle problemer, og det første, som det er naturligt for mig at kommentere, er spørgsmålet om elkapaciteten, som unægtelig har fået en særlig farve her i de sidste vinterdage. Jeg mener ikke, at vi skal planlægge til $\pm 20^\circ$ hver dag, lige så lidt som vi skal planlægge til lillejuleaften, som i øvrigt er den største dag, men naturligvis er vi nødt til at tage hensyn til, at vi kan få sådanne dage, og vi er selvfølgelig også nødt til at tage hensyn til i forbindelse med eludbygningsdiskussionen, at der er nogle af de gamle værker, der skal skrottes.

Her vil jeg godt sige i tilknytning til den aktuelle diskussion, at det kan godt være, at det er o.k. at skrotte nogle af de gamle værker, fordi de er for farlige at have med at gøre, men det er kun o.k., hvis det betyder, at vi så får de decentrale kraftvarmeværker. De skal ikke erstattes af nogle blokke dér, hvor de ligger, men vi skal have startet udbygningen af de decentrale kraftvarmeværker og meget gerne med naturgas. Så synes jeg, det er helt acceptabelt at sige, at de dér gamle enheder må vi af med, men det er ikke acceptabelt, hvis ikke vi får taget fat på den nævnte udbygning.

Det andet, jeg skal kommentere, er selve naturgasprojektet, idet det jo også fremgår, at man overvejer en udvidelse af det. Om det har jeg i DONGs repræsentantskab sagt, og jeg skal også sige det her, at jeg synes, vi mangler det fornødne beslutningsgrundlag for at kunne se, om det er hensigtsmæssigt at udvide naturgasprojektet og altså gå op over de 55 mia. m³. Det er muligt, vi skal gøre det, men vi skal i hvert fald se, hvad det er på bekostning af, og for vores vedkommende må det altså ikke være på bekostning af en prioritering af de vedvarende energikilder.

Det tredje, jeg skal sige, er, at jeg synes, det er nødvendigt, at vi får diskuteret, hvordan vi klarer område 4. Jeg mener ikke, det er acceptabelt, at vi bare uden videre udvider

med naturgasprojektet, fordi det set ud fra en selskabsøkonomisk synsvinkel måske kan være fornuftigt. Det er ikke ensbetydende med, at det også er fornuftigt set ud fra en samfundsmæssig synsvinkel. Jeg mener derimod, det er nødvendigt, at vi nu nøjere får diskuteret hele planlægningen for område 4.

Så skal jeg lige til slut komme med to kommentarer om Naturgas Syd og Jysk Naturgas. Jeg mener, at forudsætningen for at diskutere spørgsmålet i hvert fald er bedre nu, end den var for et par måneder siden, fordi vi nu har fået en fælles aftale, og så er det klart, at udgifterne bliver dér, hvor de skal være, nemlig i området. Men jeg synes alligevel – og det vil jeg da godt sige navnlig til en borgerlig regering – at selv om der i og for sig måske ikke foregår noget ulovligt, så ved vi alle sammen, at der er ekstremt store personsammenfald, og selv om det er helt i orden, efter både kommunalfuldmagter og alt muligt andet, synes jeg godt, man kan spørge en borgerlig regering, om det er så hensigtsmæssigt, at man lige præcis har valgt den struktur, der hedder Jysk Naturgas, hvor man er sikker på at jorde alle småvirksomheder derovre, fordi man har en offentlig vidende, de andre ikke har.

Birgith Mogensen (CD):

Hvor må vi være glade for, især i disse dage, hvor vi har haft et barskt vintervejr, at vor energisituation ikke ligger på det niveau, som den gjorde for bare 10 år siden. Dengang blev vi alle sammen klar over, hvor sårbart vort samfund er på det energimæssige område, især økonomisk og forsyningsmæssigt. Derfor er det også glædeligt, som det fremgår af energiministerens redegørelse, at vor selvforsyningsgrad er stadig stigende, og at vi i løbet af et par år på olieområdet vil nå op på et niveau, som svarer til to tredjedele af landets samlede olie- og gasforbrug.

Jeg har læst i dagspressen, at energiministerens redegørelse er blevet kaldt en energifattig statusrapport, og man kritiserer, at energiministeren ikke drager konsekvensen af, at oliepriserne på verdensmarkedet er faldet så drastisk, som de vitterlig er i løbet af de seneste tre år. Nu ser det ud til, at priserne stiger igen, hvilket viser, hvor usikkert et marked der er tale om. Der findes ingen garanti for, at de ikke stiger yderligere.

[Birgith Mogensen]

Vi har netop fået topkarakter af OECD, fordi vi har undladt at lade vore langsigtede dispositioner påvirke af kortvarige olieprisudsving.

De såkaldte eksperter er jo voldsomt uenige og kommer med vidt forskellige bud på, hvordan oliepriserne på verdensmarkedet vil udvikle sig. Derfor anser vi det i CD for en bedre politik at være en smule afventende og så samtidig glæde sig over, at selvforsyningsgraden stiger. Dermed være ikke sagt, at vi altid fremover skal have så høje energipriser, som vi har i øjeblikket. Vi har høje energiafgifter herhjemme, og det skal ingen hemmelighed være, at CD ser frem til den dag, hvor det er forsvarligt at nedsætte dem. Energiafgifterne er indført og er blevet hævet flere gange, fordi det har været nødvendigt ud fra økonomiske og energipolitiske hensyn, men hvis det mod forventning viser sig, at prisen på olien er betydelig mere langvarigt, end det ser ud til nu, så er der måske fornuft i at overveje at nedtrappe disse afgifter.

Moderate energiafgifter vil efter CDs mening i det lange løb være tilstrækkelige til at sikre, at vi sparer på energien og fortsætter den positive udvikling, vi er inde i på energiområdet.

Efterforskningen i den danske undergrund kom et skridt videre med 2. udbudsrunde. De ni tilladelser, der blev givet, betyder, at der ud over seismiske undersøgelser skal gennemføres i alt 13 efterforskningsboringer inden for de nærmeste år – et lavt niveau i forhold til tidligere, men stabilt, og det er tilfredsstillende.

Det er også glædeligt, at danske selskaber har opnået en andel i de konsortier, som skal forestå efterforskningen. Væsentligt er det også, at der blev sikret danske operatørselskaber til det nye privat-statslige danske operatørselskab Danop.

Udsigterne til, hvad fundene i Nordsøen rummer, er også lovende. Det var glædeligt, at DUC i december kunne oplyse, at de to naturgasfelter Lulu og Vest-Lulu indeholder tilsammen 30 mia. m³ naturgas, og at fundene kan udnyttes. Mængden svarer til ca. 15 års dansk forbrug. Gassen vil dog først blive produceret, når den er solgt. Der kan måske blive tale om eksport til udlandet af noget af gassen. Måske energiministeren på nuværende tidspunkt kan oplyse, hvilke udenlandske

markeder man har i tankerne ud over det svenske.

Der har været ønsker fremme i dagspressen om, at staten skulle købe sig ind i DUC nu, da Chevron ville sælge sin andel på 15 pct. I CD er vi fuldt ud tilfredse med den løsning, som foreligger, hvor andelen er blevet købt af de øvrige partnere i DUC. Vi ville være meget betænkelige ved et statsligt engagement.

Naturgassens fritagelse for energiafgifter har været et løft til økonomien i naturgasprojektet, og CD er enige med energiministeren i, at det også forpligter til, at der sikres en tilfredsstillende styring af omkostningerne og en tilrettelæggelse af gasudbygningen, så den også er i overensstemmelse med de samfundsøkonomiske hensyn. Man undres uvilkårligt, når man ser, hvilke store udgiftsskelle der er i de forskellige naturgasselskaber, hvor stigningerne er specielt store i Naturgas Syd og Naturgas Midt-Nord. Som det fremgår af energiministerens redegørelse, er der med regeringens aftale med Socialdemokratiet skabt et fast grundlag for den fremtidige eludbygning.

Elforbruget stiger i disse år, og det betyder et øget forbrug af kul og olie og dermed en øget miljøbelastning. Det har været foreslået fra Danske Elværkers Forenings side at gøre 1987 til elforsyningsens spareår. I dagens aviser sættes der spørgsmålstegn ved elværkerens reservekapacitet, og det er nok et emne, som vi skal drøfte mere indgående, både strømforsyningen og de gamle elproduktionsanlæg.

Alternative energikilder har været flittigt drøftet gennem de sidste 10 år, og mange ideer har været fremme. Nogle har så afgjort været bedre end andre, og de bæredygtige er der blevet arbejdet videre med. Men i CD føler vi, at tiden er inde til at standse op – og her drejer det sig især om det såkaldte område 4 – og vurdere, hvad der i længden bedst kan svare sig. Er der nogen samfundsøkonomisk gevinst ved at erstatte de individuelle oliefyre med vedvarende energikilder? Vil det ikke kræve for store direkte og indirekte tilskud, så der ikke bliver nogen besparelse? Sammenlagt koster f.eks. halmfyringen statskassen omkring ¼ mia. kr. om året i tilskud.

Vi har gennem de sidste 10 år ført en stabil energipolitik, som har bygget på langsig-

[Birgith Mogensen]

tede vurderinger, med den usikkerhed, som naturligtvis også følger med, når der planlægges på lang sigt. Bestræbelserne har givet resultat. Nu må vi blot ikke tro, at energikrisen er vendt. Vi skal fortsat bruge af vore energiresourcer med største omtanke, så de holder længst muligt.

Afslutningsvis vil jeg gerne takke energiministeren for hans redegørelse, som viser, at vor energipolitik er rigtig.

Steffensen (KRF):

Kristeligt Folkeparti takker energiministeren for redegørelsen, som er delt op i en del I, der omhandler de almindelige energipolitiske spørgsmål, og en del II, der omhandler Dansk Olie og Naturgas m.v.

Jeg vil gerne udtrykke tilfredshed med, at der stadig her i Folketinget er bred politisk opbakning bag regeringens energipolitik og de dispositioner, der bestandig må foretages for at sikre for det første en større forsyningsikkerhed, for det andet mindre afhængighed af energiimport og for det tredje en mere miljøvenlig energianvendelse.

Der er fortsat store råstoffressourcer, når det drejer sig om olie, kul og naturgas, men det må ikke bremse vore bestræbelser for i videst muligt omfang at basere vor energiforsyning på indenlandske ressourcer og at søge yderligere energibesparende foranstaltninger.

Faldet i oliepriserne i det meste af 1986 har naturligtvis spillet en væsentlig rolle, og hvis ikke regeringen havde gennemført energifgifterne, er det ikke godt at vide, hvor vi var havnet. I hvert fald kan man sige, at de har haft en afdæmpende virkning i forhold til energiforbruget.

Hvad angår udbygningen på undergrundsområdet, er Kristeligt Folkeparti enig med ministeren i, at det er vigtigt, at der tilrettelægges en balanceret og stabil udvikling med hensyn til ressourceforvaltningen og prispolitikken. Det er nødvendigt, at man sikrer en afdæmpning i udviklingen af elforbruget, men samtidig må man naturligtvis sørge for, at såvel erhvervslivet som elforbrugerne med sikkerhed kan få deres forbrug dækket.

Vi er meget tilfredse med regeringens aftale med Socialdemokratiet om den fremtidige eludbygning og en forstærket indsats. Det er også nødvendigt, at de industrielle fremstil-

lingsprocesser i endnu højere grad omlægges med et energibesparende sigte. Planlægningen i forbindelse med de indenlandske energiresourcer finder Kristeligt Folkeparti også meget vigtig, og vi er enige i, at det er rigtigt at koncentrere sig om at sikre en bedre udnyttelse af de indenlandske ressourcer.

Det initiativ, energiministeren har taget sammen med Danske Fjernvarmeværkers Forening for at få samling på de erfaringer, forskellige typer af fjernvarmeanlæg har givet, synes vi er en god nyskabelse. Det skal også give grundlag for en bedre udnyttelse af de eksisterende anlæg, så vi ikke foretager investeringer, der ingen fremtid er i.

De vedvarende energiresourcer rummer store muligheder, og Kristeligt Folkeparti ønsker indsatsen her udbygget, ikke blot med hensyn til halm og flis, men også for vindmøller. Muligheden for at samkøre biogas og naturgas bør fortsat undersøges, ikke blot af energimæssige, men også af miljømæssige grunde.

Det er afgørende for en fortsat langsigtet energipolitik, at forskningsindsatsen fastholdes. Forskningen skaber mulighed for udvikling af ny teknologi til fremme af forsyningsikkerheden og mindskelse af forureningen og skaber samtidig grundlag for eksport, og derved er den med til at fremme et aktivt erhvervsliv og en aktiv erhvervspolitik.

Hvad angår den sidste del af ministerens redegørelse, om Dansk Olie og Naturgas A/S m.v., er vi enige i ministerens synspunkter. Det er klart, at det er energifgifterne, der i det væsentlige har bidraget til en rimelig økonomi i selskabet, men det pålægger også gasselskaberne et meget stort ansvar, og vi er tilfredse med, at det er lykkedes at få en fællesaftale i stand mellem gasselskaberne i slutningen af sidste år. Vi finder en sådan aftale aldeles nødvendig, så det økonomiske ansvar klart placeres hos de enkelte gasselskaber, når de går ind i eksperimenter af forskellig art og karakter, som er økonomisk krævende.

Jeg vil slutte med et citat fra ministerens redegørelse:

»Med en fastholdelse og videreførelse af de grundlæggende energipolitiske målsætninger vil energiområdet være en central faktor i regeringens bestræbelser for at opnå en løbende forbedring af betalingsbalancen, sikre

[Steffensen]

et bedre miljø og fremme en aktiv erhvervs-politik, der giver grundlag for øget eksport.«

Det kan faktisk ikke siges bedre.

Tinning (VS):

Vi kender af omtale alle sammen problemerne med svovldioxid, kvælstofoxider, partikler, de forureningsproblemer, der følger af at fyre med kul og olie. Vi kender også til de problemer, der er med tungmetallerne i flyveasken og i slagterne fra kulfyring. Lad det være sagt helt kort, at for os er det som for fru Lone Dybkjær helt afgørende, når vi snakker om energipolitik, at vi snakker om det ud fra en miljøpolitisk synsvinkel.

Så meget mere skuffende er det, at når man læser energiministerens redegørelse ud fra en miljømæssig synsvinkel – det er jo ikke så underligt, at vi finder på det; tænk bare på den debat, der i øvrigt kører i det politiske liv! – ser man ud over nogle småpip hist og pist vel kun én egentlig miljøpolitisk betragtning hos energiministeren. Han siger:

»Samtidig må den nære forbindelse mellem energi- og miljøhensyn tillægges større vægt i de kommende år.«

Det er jo meget godt.

»Som led i en sådan politik er det væsentligt, at der ved forhøjelsen af energifgifterne er sikret en fortsat afdæmpet udvikling i energiforbruget.«

Sagt på en anden måde: energiministerens miljøpolitiske betragtninger kan reduceres til den enkelte sætning, at det bør gøres dyrere at forurene. Sagt på en anden måde: forurening er noget, man skal kunne betale sig fra. Det er noget, man skal kunne fortsætte med, forudsat at man har penge nok. Det er jo, hvad der foreligger, når det eneste miljømæssige, ministeren har at gøre opmærksom på, er, at det klarer vi ved forhøjelsen af energifgifterne.

Desværre er det i meget nydelig forlængelse af den øvrige miljøpolitiske aktivitet inden for energiområdet. Den består stort set i to ting. For det første i, hvad vi kunne kalde prop-i-hul-princippet, der siger, at nu renser vi røgen, sender den op, så går det nok. Det giver ganske vist noget affald, som indeholder ret mange giftige stoffer. Dem håber vi så at vi får deponeret et eller andet sted, hvor det ikke vil være så farligt. Det andet princip er noget, man kunne kalde »det er

ikke mit bord«-princippet. Vi fyrer bare med nogle brændsler, der har et lavt svovlindhold. Så må andre bruge dem, der har et lidt større svovlindhold.

Skal man føre miljøpolitik på energiområdet – det skal man, ganske enkelt fordi energi er en knap ressource – skal man ind til benet eller ned til kilden, om man vil, stoppe forureningen ved kilden. Det gøres faktisk udelukkende på én måde, nemlig ved at begrænse forbruget. Når vi skal begrænse forbruget, er det ikke alene, fordi energi er en knap ressource. Det er også, fordi det miljøpolitisk er det eneste fornuftige.

Derfor er jeg helt enig med fru Lone Dybkjær i, at man må forsøge at forbedre samarbejdet imellem Energiministeriet og Miljøministeriet lidt. Det synes jeg endda var helt overvældende elskværdigt udtrykt. Man må lade være med at komme stikkende med en redegørelse, som siges at handle om energipolitik, når man ikke har andre miljøpolitiske betragtninger end dem om afgifterne.

Jeg er enig i, at det, der må gives førsteprioritet, er besparelser på niveau med lokal egentlig vedvarende energi. Her tænker jeg først og fremmest på sol og vind, ikke så meget på halm og træflis. Der er ikke nogen af de former, jeg vil kalde egentlig vedvarende energi. Skal vi derudover til at bruge gassen, kullene og olien, er det klart, at naturgassen må prioriteres over kullene og olien.

I det lys synes jeg det er interessant at beskæftige sig med aftalen mellem regeringen og Socialdemokratiet fra juni 1986 om den fremtidige eludbygning, fordi det egentlig – det gøres der også opmærksom på, især i det såkaldte statusnotat – er en af de aftaler, som lægger den største del af grunden for den fremtidige energipolitik.

Ud fra en miljømæssig betragtning er den aftale selvfølgelig ikke særlig interessant, for her gør man bare opmærksom på, at det ikke i forbindelse med aftalen nærmere er drøftet, hvilke forholdsregler der i de kommende år skal træffes over for kvælstofilteemissionen fra kraftværkerne. Det er sådan set ærgerligt, at man ikke fik det drøftet, men så må der jo gøres noget ved det andre steder.

Men hvad der er vigtigere, synes jeg, er, at det er en aftale, som er ret umulig at forstå. Når hr. Poul Nielson kaldte det en glimrende aftale, er det formentlig, fordi hr. Poul Nielson mener at forstå den, også langt ud

[Tinning]

over, hvad almindelige mennesker kan læse sig til. Men nu er vi så heldige at have hr. Poul Nielson iblandt os, og så kan vi formentlig få det opklaret.

Det første, jeg synes er interessant, er: hvordan indgår energibesparelsesmålsætningen i dette? Det synes jeg ikke er til at hitte ud af. Der står selvfølgelig en masse pæne ting, og der står også noget om, at man skal spare på energien. Men det er jo så det.

Andre ting er sagt anderledes konkret. Når det handler om den fremtidige eludbygning, er det sådan nogenlunde til at se, hvad der skal ske. Hvis vi kigger på perioden frem til 1990, ser vi, at der er lagt op til en udbygning på omkring 100 MW inden for de decentrale kraftvarmeværker, starten på forsøg, demonstrationsudbygningen, inden vi i 1995 får de 450 MW. Men altså omkring 100 MW på de decentrale værker, omkring 100 MW på vindkraftaftalen med elværkerne og så de 350 MW, som vel ligger i udbygningen af Fynsværket. Det er i alt ca. 550 MW.

Og så står der i den aftale, at man skønner, at der i de kommende år er behov for godkendelse af en væsentlig eludbygning, omkring 1.000 MW, i løbet af 1980'erne. Det første, jeg selvfølgelig tænker på, er: gemmer der sig en eller anden idé om, at vi allerede inden 1990 skal have yderligere udbygning ud over de decentrale kraftvarmeværker og vindenergien og udbygningen af Fynsværket? Jeg ved godt, at der står »skonsmæssigt«, så man skal selvfølgelig ikke tage det for bogstaveligt, men alligevel. Jeg kunne godt tænke mig at få at vide: gemmer der sig noget dér?

Jeg kunne også godt tænke mig at få at vide: hvordan forholder satsningen på elbesparelser sig til eludbygningen? Sagt på en anden måde: er der en idé om, hvad der er vigtigst? Hvis vi f.eks. sagde: nu skal vi have lavet et elbesparelserprogram, der overflødiggør, lad os bare sige al yderligere udbygning end det, jeg lige har nævnt her, altså ud over vinden og starten på de decentrale kraftvarmeværker og den godkendelse af Fynsværket, der jo er sket – i øvrigt imod vores vilje, hvis vi var blevet spurgt – hvis vi sagde, at nu laver vi en prioritering af elbesparelserne, der går forud for den fremtidige eludbygning, så kunne jeg godt tænke mig at vide, hvad Socialdemokratiet ville sige til det, for det kan jeg ikke gennemskue.

Når det med besparelserne er så vigtigt, er det også, fordi jeg i statusnotatet om energiplanlægning læste en lidt pudsigt formulering. Der er en beskrivelse af, hvordan det er ude i erhvervslivet, og det er jo noget, en venstre-socialist studerer med interesse. Der står:

»I erhvervslivet er der med andre ord en kamp om investeringsmidlerne. Dette medfører, at i perioder med lave eller faldende energipriser er det kun meget oplagte energibesparelserprojekter, der vil blive gennemført. Disse forhold forstærkes af, at energien i mange virksomheder spiller en sekundær rolle, idet den kun tjener til at få produktionsmidlerne til at fungere.«

Det er, så vidt jeg kan se, en meget præcis beskrivelse af store dele af erhvervslivets forhold til energi. Det er noget, der kun tjener til at få produktionsmidlerne til at fungere, og det kan vi andre selvfølgelig ikke være tjent med. Energi er en knap ressource, der skal spares på, der skal tages vare på. Den skal ikke bare tjene til at få produktionsmidlerne til at fungere. Den skal kun bruges, hvis det er absolut nødvendigt.

Derfor er det så vigtigt med besparelsesinitiativer. Jeg synes, det er udmærket, og jeg ved godt, at ministeren ynder at prale af, at nu er man skam gået i gang over for erhvervslivet, nu skal der søreme til at ske noget. Jeg vil mene, at hvis man lagde en afgift på elforbruget i industrien, ville det formentlig virke endnu bedre.

Det, jeg godt vil have at vide af energiministeren, er: er der overhovedet noget, som sikrer, at vi kan føre en energipolitik, hvor besparelseshensynet sættes øverst, hvor de lokale egentlige vedvarende energikilder også sættes øverst? Det spørger jeg om, for som også fru Lone Dybkjær var inde på, er der efterhånden ikke noget, der ligner energipolitik eller en energipolitisk målsætning. Der er nogle aftaler, hvorefter hr. Poul Nielson og resten af Socialdemokratiet formentlig og energiministeren sætter sig og laver noget, og det er så mere eller mindre det, indtil de samme sætter sig og laver noget andet, og så er det så det. Det er ikke noget, vi andre rigtig kan bruge. Én gang om året får vi dette epos fra energiministeren om, hvad der rører sig rundt omkring, og det er for lidt.

Jeg ved, at vi ikke fik nogen Energiplan 1986. Vi får vel heller ikke nogen Energiplan 1987 – eller gør vi? Og hvis ikke, hvad så?

[Tinning]

Hvornår får vi andre mulighed for at være med til at præge den generelle energipolitik?

Jeg siger det også, fordi vi formentlig alle sammen kender eksemplet fra Pandrup, hvor det blev fuldstændig grotesk. Ikke alene var det ikke muligt at få udbygget solvarmen i forbindelse med det lokale fjernvarmeanlæg, men oven i købet har man dér fundet frem til et lavenergihus. Ikke sandt, det er jo en god ting? Altså når man hører, hvad der bliver sagt om energibesparelser i denne debat, og så står man med et prægtigt lavenergihus. Man kan begynde at se, hvordan det virker, ikke i nogle politikeres hoveder, men i det virkelige liv. Fungerer det, eller fungerer det ikke?

Op hvad er så virkeligheden? Det ved man ikke, for det lavenergihus skal slet ikke ligge dér, for nu er det nemlig sådan, at hensynet til naturgasprojektet skal komme først. Derfor bliver huset ikke prøvet.

Det er naturligvis et lille eksempel, men det viser, hvor grotesk tingene nogle gange udvikler sig. Jeg mener, det er nødvendigt, at lige præcis miljøhensynet sættes øverst, når vi diskuterer energipolitik, og det må også medføre, at noget så absurd som det sidste eksempel simpelt hen ikke kan gentages.

Energiministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg vil gerne allerførst takke ordførerne for den helt overvejende positive tilslutning til den fremlagte energiredegørelse. Jeg synes, at debatten, sådan som den har udspillet sig her blandt et meget stort flertal, er udtryk for bred enighed om noget så vigtigt som vores energipolitik, en enighed og en forståelse omkring disse vigtige problemer, der, synes jeg, er utrolig vigtig netop i disse år. Næsten daglig kan vi i aviserne læse beretninger om igangværende eller forestående møder i OPEC, og disse meldinger er i sig selv nok til at få priserne til at svinge betydeligt fra den ene dag til den anden. I øjeblikket ligger prisen på olie på omkring 19 dollar pr. tønde. For 6 måneder siden lå den på det halve, og for godt og vel 12 måneder siden lå den på det dobbelte.

Inden jeg går over til en direkte besvarelse af de stillede spørgsmål, vil jeg gerne omtale nogle mere generelle forhold, som gør sig gældende i den nuværende energisituation.

Midt i den nuværende meget usikre situation på oliemarkedet er det værd at huske, at de voldsomme fald i oliepriserne ud fra en samlet betragtning er gunstige for Danmark, for selv om vi kan glæde os over en kraftig stigning i vores egen produktion af olie og naturgas og en øget udnyttelse af vedvarende energi, lokale ressourcer, er vi fortsat nettoimportører af energi. Selvforsyningsgraden er i dag knap 40 pct., men den er voldsomt stigende.

Olieprisernes fald og den rådende usikkerhed på de internationale energimarkeder medfører selvsagt vanskeligheder og nye udfordringer for energisektoren. Det er imidlertid glædeligt at kunne konstatere, at det også i det forløbne år har været muligt at fastholde et bredt politisk flertal om en videreførelse af de grundlæggende elementer i vores energipolitik, at fastholde, at de langsigtede målsætninger sikres den stabilitet i udviklingen, som i særlig grad er nødvendig inden for energiområdet, hvor de fleste projekter har betydning over en meget lang periode.

Energipolitikken må derfor bygge på langsigtede vurderinger, og den mest udbredte opfattelse er, at vi må regne med, at energi-priserne, især oliepriserne, vil stige væsentligt igen på lidt længere sigt.

Ved denne usikkerhed og de store udsving, som præger energimarkederne, må der samtidig lægges vægt på fleksible løsninger, som kan sikre en løbende tilpasning i vores energisystem. Det gælder tilpasning til de skiftende vilkår på energimarkederne, men også til den løbende teknologiske udvikling.

Som et meget positivt eksempel vil jeg gerne nævne den aftale om elbesparelser og eludbygning, regeringen indgik med Socialdemokratiet i 1986. Denne aftale sikrer stabilitet omkring elforsyningen, samtidig med at den åbner for nye muligheder og er fleksibel i forhold til den teknologiske udvikling. Jeg vil gerne pege på, at der lægges særlig vægt på elbesparelser og på den aftalte væsentlige udbygning med decentrale kraftvarmeværker, som aftalen indeholder.

Olieprisfaldet giver imidlertid anledning til en nøje vurdering af den takt, hvori nye investeringer og projekter sættes i værk. På undergrundsområdet giver prissituationen anledning til at genvurdere, om det under en samfundsøkonomisk synsvinkel vil være hensigtsmæssigt at fortsætte med at sigte mod at

[Energiministeren]

udnytte de gjorte fund tidligst muligt. En stillingtagen til tidspunktet for igangsættelse af nye indvindingsprojekter må imidlertid i vidt omfang afhænge af en meget konkret vurdering af de forhold, som knytter sig til de enkelte projekter. Jeg siger dette også i relation til det, hr. Poul Nielson indledte med.

Jeg vil i øvrigt gerne pege på, at vi i Energinisteriet har påbegyndt en revurdering af, hvilken udbygning af og udbygningstakt for den kollektive energiforsyning der kan anses for hensigtsmæssig. Samtidig gælder det om at koncentrere indsatsen om udvikling af den teknologi, som peger fremad. Det drejer sig om at øge den økonomiske konkurrencedygtighed og at sikre, at vi herigenem får bedre eksportmuligheder.

Ud over disse bemærkninger finder jeg anledning til at gøre en mere generel bemærkning om den aktuelle forsyningsituation, specielt elforsyningsituationen.

Må jeg indledningsvis fastslå, at de seneste dages vejr-situation meget klart understreger, hvor værdifuldt det er for det danske samfund, at vi for $\frac{3}{4}$ år siden, som jeg nævnte det før, indgik et forlig mellem regeringen og Socialdemokratiet, som sikrer ro på elområdet de næste 10–12 år, og som sikrer tilvejebringelsen af den nødvendige kapacitet til det danske samfund, baseret på en mere miljøvenlig produktion og på større anvendelse af hjemlige energikilder.

Som et meget vigtigt led i aftalen indgår spørgsmålet om omfattende besparelser på energiområdet. Jeg har herudover, både før og efter at forliget blev indgået, taget en række initiativer sammen med erhvervslivet, amterne, kommunerne og forsyningselskaberne, herunder oliebranchen og elforsyningselskaberne, samt Energispareudvalget, som forstærker indsatsen for energibesparelser gennem flere forskelligartede kampagner og indsatser, målrettede kampagner mod det offentlige byggeri, målrettede kampagner mod erhvervslivet, forskning, udvikling osv.

Jeg glæder mig over, at der ikke alene er stor vilje, men også betydelig offervilje hos de nævnte parter til at satse på yderligere besparelser. Selv om vi, som det har været nævnt nogle gange – jeg tror, det var fru Birgith Mogensen, der fremhævede det – har fået OECDs topkarakter for vores evne til at spare på energien og i udenlandsk presse

betegnes som verdensmestre i at spare på energien, skal vi ikke hvile på laurbærrerne. Vi skal fortsætte med en ihærdig indsats på dette vigtige område.

Med hensyn til elkapa-citeten er det ikke mange uger siden, at der var en debat om det spørgsmål. Der blev fra flere sider rejst tvivl om og kritik af, at vi i Danmark følger Nordel-aftalen om en 20 pct.s reservekapacitet eller overkapacitet og endda på visse punkter ligger i overkanten af denne overkapacitet. Jeg tror, at der på baggrund af de seneste dages beghenheder er almindelig enighed om, at vi i alt fald ikke har placeret os for højt, hvad reservekapacitet angår.

Det er klart, at netop det spørgsmål plus en række andre, som har at gøre med det store elforlig, der blev indgået for $\frac{3}{4}$ år siden, vil være genstand for en løbende vurdering, ikke bare fra regeringens side, men også naturligt fra forligspartnerens, og også i relation til Folketingets energipolitiske udvalg vil vi naturligvis følge denne sag meget tæt.

Det har været nævnt fra nogle sider – mestendels af et enkelt blad, som ikke i tilstrækkeligt omfang, tror jeg, i hvert fald ikke i samme omfang som ordførerne her, har sat sig ind i det materiale, der er grundlaget for dagens debat – at vi mangler visioner, og jeg tror, det var SFs ordfører, hr. Riishøj, der sagde, at vi også savnede handling i vores energipolitik. Jeg vil godt nævne nogle eksempler på, hvad det egentlig er, der er sket, og hvad det er for nogle perspektiver, der er trukket op igennem de seneste måneders udvikling.

Med hensyn til elbesparelser – jeg har været inde på det – er en lang række initiativer sat i værk; en række konkrete udspil er allerede i fuld gang: kampagner, forskning i elbesparelser på forskellige områder.

For det andet har vi altså ved elforliget lavet en aftale, som rækker 10–15 år frem. Det kan da vist ikke være udtryk for mangel på handling. Det er en aftale, som indeholder en miljørigtig udbygning af vores elkapa-citet, og en aftale, som er baseret på større anvendelse af hjemlig energi gennem centrale kraftvarmeværker plus besparelser.

For det tredje vil jeg fremhæve vedvarende energi. Hvad er det, vi har gjort på dette område? Vi har taget nogle helt konkrete initiativer på halmområdet, på biogasområdet og med hensyn til tilskudspolitikken ved-

[Energiministeren]

rørende udnyttelse af vind og sol. Vi har taget initiativ til, som hr. Steffensen nævnte det, en fjernvarmeanalyse, som skal sikre os, at vi får det bedst mulige grundlag for en udbygning også i det såkaldte område 4. Vi har i det hele taget på dette område taget en lang række initiativer.

Så har vi øget indsatsen for eksport. Jeg tror, at det var hr. Kofod-Svendsen, der pegede på værdien af, at vi har udviklet anlæg i Danmark, som vi er i stand til at eksportere i et ganske betydeligt omfang. Vindkraft er et område, som alle kender til. Det gav 2 mia. kr. i eksportindtægt i 1985. Men der er mange andre områder inden for energisektoren, som giver os ganske betydelige valutaindtægter. Tænk eksempelvis på fjernvarmesektoren! Den giver omkring 3 mia. kr. på årsbasis.

Er der ikke sket noget på undergrundsområdet? Er der ikke sket noget med perspektivet på undergrundsområdet? 2. udbudsrunde er blevet godkendt. Vi har sikret en stigende selvforsyning, fra 20–30 pct. for nogle ganske få år siden til næste år 60–70 pct. Vi har sikret en effektiv udvikling på området med henblik på at sikre størst mulig dansk beskæftigelse, bl.a. gennem nedsættelse af det såkaldte kulbrinteudvalg, hvor vi samler interessen fra forskerside, fra centraladministrationens side, fra erhvervsside, fra lønmodtagerside osv.

Afsnit I, 6, i redegørelsen om forskning og udvikling er et område, som har høj prioritet, og som rækker langt ud med visioner for fremtiden. Vi besøges af folk fra andre lande, som spørger: hvad er det egentlig for nogle spændende ting, som udvikles i Danmark?

Naturgasforliget er i høj grad også et udtryk for både handling og vision. Vi har på dette meget vigtige område skabt en ny konstruktion. Vi har også etableret nye eksportkontrakter på naturgassens område. Sverige-aftalen, som blev indgået her lige før jul, er det seneste eksempel.

Og så tager vi i høj grad miljøhensyn. Jeg tror, det var hr. Tinning, som savnede initiativer på miljøområdet. Jamen hvad er det egentlig, der er hr. Tinnings begrundelse for at sige, at der ikke er vist nogen som helst interesse for miljøhensyn? Det kan da ikke skyldes kendskab til det materiale, som er lagt frem forud for debatten i dag.

Svovlbegrænsning, biogastilg, halmfyrring, energistyring, energibesparelse. På alle disse områder taler vi om miljø. Der er ingen af disse områder, som ikke har overordentlig stor betydning for vores miljømæssige udvikling, og jeg er selv af den opfattelse, at koblingen mellem energihensyn og miljøhensyn er overordentlig vigtig i vores fremtidige energipolitik. Jeg er ganske enig med fru Lone Dybkjær i de betragtninger.

Må jeg så gøre en enkelt bemærkning om Jysk Naturgas. Flere har været inde på det.

Jysk Naturgas er etableret af Naturgas Syd og Midt/Nord i fællesskab og ejes af den private fond Energifonden af 14. juli 1981. Naturgas Syd og Midt/Nord har den bestemmende indflydelse i Energifonden og Jysk Naturgas, fordi de to regionale selskaber selv udpeger og indstiller bestyrelsesmedlemmerne i fonden og i selskabet.

Jeg er enig i, at de organisatoriske forhold omkring Jysk Naturgas er svære at gennemskue. Jeg har derfor taget en række initiativer på området. Jeg gjorde straks det, da jeg blev opmærksom på problemet, at jeg iværksatte et udredningsarbejde, der nærmere kunne belyse det og forholdene omkring selskaberne.

Det har været et vigtigt element i kritikken, at dannelsen af Jysk Naturgas ville forøge de to regionale naturgasselskabers omkostninger til skade for hele naturgasprojektet. Det har derfor været min klare holdning, at efterårets forhandlinger om en ændring i fællesaftalen måtte have topprioritet og føres til ende, således at selskabernes økonomi effektivt blev skilt ad. Dette ville også betyde, at Naturgas Syds og Naturgas Midt/Nords engagement i Jysk Naturgas ikke ville påvirke økonomien i de øvrige naturgasselskaber. Dette ser nu glædeligvis ud til at være lykkedes. Jeg har forelagt både for Folketingets energipolitiske udvalg og for finansudvalget resultatet af de forhandlinger, som har været ført. Jeg synes, at dette resultat er et fornuftigt og nødvendigt udgangspunkt for den videre vurdering af selskaberne omkring Jysk Naturgas.

Et andet vigtigt udgangspunkt har været, at omkostningerne i Naturgas Syd og Midt/Nord for 1987 ikke måtte udvikle sig markant anderledes end i de øvrige selskaber. Dette har jeg haft lejlighed til at undersøge nøje i forbindelse med selskabernes lånean-

[Energiministeren]

søgninger, der netop har været til behandling i ministeriet. Ved gennemgangen konstaterede jeg, at omkostningerne i de to selskaber faktisk var steget mærkbart i forhold til de øvrige selskabers. Det er klart, at en sådan udvikling måtte bremses, og jeg har derfor i konsekvens heraf meddelt selskaberne, at jeg kun delvis vil kunne imødekomme deres ansøgninger om lån for 1987.

Efter således at have sikret mig, at etablering af Jysk Naturgas ikke økonomisk berører de øvrige selskaber, og at der ikke sker en markant omkostningsstigning i Naturgas Syd og Midt-Nord, synes jeg, der er god mulighed for på en fornuftig måde at diskutere de øvrige problemer, Jysk Naturgas har rejst. Det er derfor min hensigt at fortsætte de drøftelser med de involverede selskaber, som startede allerede i november sidste år. Jeg vil endelig sørge for, at Folketingets energipolitiske udvalg inden udgangen af januar modtager en redegørelse for samtlige de rejste problemer vedrørende Jysk Naturgas.

Må jeg afslutningsvis gøre nogle enkelte bemærkninger – tiden tillader næppe, at jeg går alt for meget i dybden – yderligere til de enkelte ordførere.

Jeg vil understrege min taknemlighed over den positive modtagelse, mange af ordførerne har givet udtryk for, og pege på, som Socialdemokratiets ordfører, hr. Poul Nielson, sagde, at der jo er områder, hvor vi ser forskelligt på tingene. Det er klart, at Socialdemokratiet har én opfattelse af spørgsmålet om statsligt engagement i vores undergrund, og at regeringen har en anden opfattelse. Men på en række andre felter har vi samme opfattelse. Det gælder energibesparelser, vedvarende energi, elforsyning osv. Også det spørgsmål har fru Annelise Gotfredsen været inde på i sin ordførertale. Jeg synes, det er vigtigt, at vi konstaterer, at der her altså er et felt med hensyn til statsligt engagement, hvor vandene skiller.

Hr. Niels Anker Kofoed fra Venstre understregede behovet for, at vi fortsat interesserer os for biogassagen. Jeg har på det område, som allerede nævnt, taget initiativ til, at vi fik nedsat et særligt udvalg, der allerede i slutningen af denne måned vil komme med en handlingsplan for biogasområdet. Vi skal her passe utroligt på, at vi ikke kaster det danske samfund og de danske landmænd ud i fejlinvesteringer, og derfor har vi samlet

stor ekspertise i tæt samarbejde, hr. Tinning, med Miljøministeriet, Landbrugsministeriet og en række af dem, som kender biogasproblemerne, for at få et fornuftigt udspil på dette område.

Jeg har svaret hr. Riishøj, der mente, at der var for lidt handling og for få visioner. Det synes jeg, at jeg har gjort en del ud af.

Jeg vil afslutningsvis sige til fru Lone Dybkjær, at jeg synes, der er mange interessante tanker i den diskussion, fru Lone Dybkjær rejser om målsætningen. Vores nuværende energipolitik er jo baseret på flerstrengethed, på størst mulig selvforsyning og på energibesparelser, som er vigtige elementer. Jeg forstår, at fru Lone Dybkjær gerne ser nogle yderligere elementer draget ind, og jeg har naturligvis noteret mig de synspunkter, fru Lone Dybkjær har givet udtryk for.

Jeg vil godt sige til allersidst om Energiplan 1986, at det da er rigtigt, at jeg traf beslutning om, at den ikke skulle gennemføres, men det gjorde jeg faktisk i nøje overensstemmelse med energipolitisk udvalg. Og jeg vil fortsat være parat til at drøfte med udvalget, i hvilken form og på hvilken måde man ønsker at vi fortsætter disse redegørelser med hensyn til kommende planlægning på dette område.

Poul Nielson (S):

Jeg synes også, at fru Lone Dybkjærs opstilling, forsøg på en prioriteret målsætning, var interessant. Men det er sådan set den debat, vi har løbende.

Når fru Lone Dybkjær mener, at vi skal nedlægge Energirådet, så kan man jo da sige, at Energirådets bidrag forud for denne debat også er et element i en diskussion om vægtingen af målsætningerne. F.eks. skriver det direkte, at begrebet forsyningsikkerhed er rykket ned på et lavere niveau. Hertil må vi vel sige: jamen det er det jo kun, fordi vi har gjort det, vi har. Den strukturelle forsyningsikkerhed, vi har skabt i Danmark, og som altså er noget andet og bedre end en situationsbestemt forsyningsikkerhed, er ikke noget, der er kommet af sig selv. Kraftvarmeprojekterne er jo ikke kommet af sig selv. Naturgasprojektets realisering er sandt for dyden heller ikke bare lige sket med en frisk håndbevægelse i luften. Det er jo, fordi der har været bred enighed herinde om disse sto-

[Poul Nielson]

re ting, at vi har fået den forbedring, som i dag kan betyde, at nu er det ikke så afgørende. Det er jo da et resultat.

Om besparelserne, som flere har været inde på, vil jeg sige, at også erhvervslivets energiforbrug selvfølgelig må indgå. Her synes jeg, at regeringspartierne og de Radikale gjorde det forkerte, da vi stemte om finansloven, ved at stemme nej til vores forslag om en genoplivning af procesenergistøtten til erhvervslivet. Vi var parate til at prøve med det gode. Men debatten fortsætter jo, og vi vil nødvendigvis skulle tage stilling til andre metoder til at fremme økonomiseringen også i erhvervslivets energianvendelse. Det er helt oplagt, at vi i forbindelse med elsektorens udvikling får denne problemstilling op.

Fru Lone Dybkjær var inde på, at det kunne være o.k. at skrotte gamle enheder, men kun, hvis vi får de decentrale i gang. Det er netop det, der er pointen i vores aftale med regeringen. Vi ønsker en rækkefølge, således at vi først får fyldt op med decentrale, førend vi går videre. I hvilket omfang vi skal gå videre, må afhænge af resultatet af spareindsatsen. Det er rækkefølgen her.

Så til spørgsmålet om den vedvarende energi og sammenhængen med eksportmulighederne, som bl.a. hr. Niels Anker Koføed var inde på, og som også Weekendavisen har været inde på, som en illustration af, at hvis vi i Danmark kører med specielt høje afgifter, laver vi produkter, som andre ikke vil købe, for det har de jo ikke. Her er pointen, at vi ved at lave det kan bringe os foran de andre, men det kan vi ikke, hvis ikke vi satser på noget, der er lidt anderledes. Der er altså et element af strategisk risikovillighed i samfundets satsning; det er vi godt klar over, og det er vi godt tilfredse med; ellers får vi aldrig prøvet noget nyt af.

Så en bemærkning om det, ministeren var inde på, Nordsøen og felterne, i sit svar til mig, hvor priserne gør, at man ikke altid kan sige, at en tidlig udnyttelse af fundene er bedst. Det er nok rigtigt, men pointen i det, jeg er interesseret i, er nok så meget, om felterne Kraka og Igor og for så vidt også Bo skulle have været leveret tilbage til staten, ikke, hvornår der i givet fald skal iværksættes indvinding, hvilket altid kan diskuteres. Når man har sagt, at de var kommercielle i foråret 1985, og i dag lægger en plan op, der er en bevaringsplan og ikke en indvindings-

plan, har der så ikke været en uklarhed i håndteringen af kommercieltsspørgsmålet? På samme måde må man spørge: hvad med feltet Jens? Man skal forholde sig til Jens, som er erklæret ikke-kommercielt. Det skal tilbage, kan afleveres ved kasse 1.

Til sidst vil jeg stille ministeren et spørgsmål mere, for at vi for en ordens skyld kan få konstateret, at der er bred enighed om forståelsen af det kommercielle perspektiv for så vidt angår muligheden for øgede gas-mængder i en ny kontrakt mellem DONG og DUC. Når der er kommerciel mulighed for at sælge mere, vil jeg godt have ministeren til at erklære sig enig med mig i, at så kan det ikke være vores opgave her i Folketinget at prøve at lægge hindringer i vejen for en sådan kommerciel aftales forhandling. Det er også ment som en kommentar til fru Lone Dybkjær.

Riishøj (SF):

Spørgsmålet er, om denne debat har bidraget til politisk klarhed om nogle ting. Jeg vil godt stille hr. Poul Nielson nogle mere konkrete spørgsmål, især om tolkningen af elforliget.

Nu forstod jeg på fru Lone Dybkjær, at de Radikale her og nu faktisk går ind for en ændring af eltarifferne. Jeg går ud fra, at der hermed menes, at de skal gøres forbrugsafhængige, muligvis også progressive. Hvis nu SF og de Radikale er enige om det, vil Socialdemokratiet så her og nu lægge stemmer til en ændring af eltarifferne, sådan at de bliver forbrugsafhængige og progressive, eller er Socialdemokratiet her bundet til afhængighed af regeringen? Det er meget afgørende netop i den elforsyningssituation, vi er i nu, at vide, om Socialdemokratiet ville kunne lægge stemmer til en enighed mellem SF og de Radikale om eltarifferne.

Det samme gælder spørgsmålet om industriens fuldstændige elafgiftsfritagelse. Hvis man forestillede sig, at de Radikale og SF var enige om at ophæve den fulde automatiske elafgiftsfritagelse, eventuelt anvende pengene til fremme af procesenergiformål, sådan som hr. Poul Nielson sagde, ville Socialdemokratiet så lægge stemmer til, så der er et flertal, eller er Socialdemokratiet bundet af aftalen med regeringen?

[Riishøj]

Det tredje er for så vidt i forlængelse af det. Fru Lone Dybkjær nævnte, at problemet med de nedslidte enheder inden for elsektoren skulle løses ved at udbygge med naturgasfyrede, decentraliserede værker ud over de 450 MW. Vil Socialdemokratiet støtte det?

Jeg lægger stor vægt på, at vi får et svar på det, fordi det også giver signaler om den »krise«, der i øjeblikket er omkring elforsyningen, når det er 20 graders frost. Det er vigtigt, at vi får et signal i dag om, hvorvidt man går den vej eller man går i retning af at udbygge med nye store, centrale kraftværksenheder.

Hr. Poul Nielson nævnte også spørgsmålet om rækkefølgen og nævnte besparelsesmålsætningen i den sammenhæng, men det er stadig uklart. Betyder rækkefølgen, at Socialdemokratiet ikke støtter Fynsværkets og Vestkrafts ansøgning, før de andre foranstaltninger er afprøvet, eller vil man her og nu kunne sige ja til Fynsværket og Vestkraft? Det er også væsentligt af hensyn til tolkningen af de her ting. Det håber jeg vi får politisk klarhed over.

Ellers sagde energiministeren, at jeg tog fejl, når jeg sagde, at ministeriet ikke ville styre. Nu tolker vi nok det at administrere og det at styre forskelligt.

Jeg mener nok, at ministeriet administrerer. Man administrerer et energisystem, stort set som det er, men når jeg nævner dynamik, er det f.eks. spørgsmålet om naturgassens afgrænsning i forhold til lokale ressourcer. Jeg synes, det er udmærket, at man har lavet de foranstaltninger over for Jysk Naturgas, men de skal følges op af f.eks. indekslån med rentestøtteordning og brugeroplysning om udnyttelse af lokale energiressourcer, sådan at den fremtrængen fra Jysk Naturgas' side, der var lagt op til, standses af nogle modforholdsregler. Det gøres ikke. Man griber måske ind, men man sætter ikke noget andet og bedre i stedet.

Det samme gælder i undergrundsspørgsmålet, hvor man ikke engang med hensyn til Chevron tager initiativer og prøver at udnytte det, sådan at vi får en ordening på DUC-området, som svarer til den øvrige del af Nordsøen, hvor man har en DOPAS-andel på 20 pct.

Jeg vil godt spørge ministeren: er det ren ideologi, at man afviser at få en andel på 15-20 pct. inden for DUC? Man har det dog

i Nordsøen i de andre udbudsrunder. Er det ren ideologi, eller er det, fordi det vil være dårligt for dansk elforsyning? Det ville det være rart at få et svar på. Ville det forringe dansk elforsyning, at DOPAS fik en andel på 15-20 pct. i Nordsøen, sådan som man i øvrigt har det i 2. udbudsrunde? Der har man jo en andel på 20 pct. Hvad er der i vejen for, at man har det inden for DUC?

Lone Dybkjær (RV):

Det skal blive relativt kort. Jeg har indtryk af, at der er andre end mig, der har planlagt andre aktiviteter end at være her i aften.

Jeg er da taknemlig over, at energiministeren vil tage mine betragtninger om målsætning med, men jeg forstod også, at han nærmest ikke mente, at der var noget særligt i dem. Det mener jeg faktisk energiministeren har misforstået, for der er stor forskel på bare uforpligtende at sige, at vi skal have en så stor energibesparelse som muligt, og at sige, at f.eks. i 1990 - lad os tage det eller et andet årstal, det kan også være 1987 - vil vi ikke længere have nogen vækst i energiforbruget, punktum, færdig, og så planlægge efter det.

Der er også stor forskel på, om vi siger, at i 1990, eller hvad det nu kan være, vil vi kun acceptere så og så meget energiforurening, punktum, færdig, og så planlægge efter det, for det er nogle helt andre styrings- og planlægningsmekanismer, der skal til, end i dag.

Jeg vil sige, også til hr. Poul Nielson, at det er klart nok, at målsætningen ændrer sig, fordi der er sket noget. Det kan vi to da i hvert fald ikke blive uenige om, som har været med til at vedtage en del af det. Men jeg mener, at det, at der er sket nogle ting, gør, at vi kan begynde at se på de målsætninger på en anden måde. Jeg er ikke så overbevist om, at oliefortrængningssynspunktet i område 4 er det eneste rigtige synspunkt i dag. Det kan godt være, at oliefortrængningssynspunktet som målsætning var rigtigt for nogle år tilbage, men det er ikke sikkert, at det er det i dag, hvis vi skal opretholde en høj grad af forsyningssikkerhed, også ved at bruge vore egne energiressourcer.

Jeg vil til sidst sige til energiministeren, at det er fuldstændig rigtigt, at energiplanen for 1986 og 1987 blev afskaffet, om man vil, i nøje overensstemmelse med udvalget. Det er der ingen uenighed om. Det var såmænd kun

[Lone Dybkjær]

argumentationen – som vi da også dengang udvekslede ord om – som vi måske ikke var helt enige om.

Tinning (VS):

Nu er energiministeren jo stadig forholdsvis ny i faget, og jeg håber da, det bliver på nybegynderniveauet, det dér med, at når man kommer med noget kritik, så er det nok, fordi den talende ikke har sat sig ind i det materiale, der foreligger til debatten. Jo, jeg var såmænd for nogle dage siden til en Europarådskonference om atomkraft, der var så kedelig, at det lykkedes mig at få læst også statusnotatet.

Det, jeg sagde, hr. energiminister, var såmænd i al sin enkelthed, at når man læser den energipolitiske redegørelse ud fra en miljøpolitisk synsvinkel – det er, det behøver jeg vel ikke at argumentere yderligere for, en ret indlysende ting at finde på – står der i virkeligheden kun en eneste ting af interesse. Der står nemlig, at man kan bruge energiafgifterne til at sikre en fortsat afdæmpet udvikling i energiforbruget. Og det er så, hvad der er af miljømæssige bemærkninger. Jeg ved godt, at man kan reducere svovlindholdet, og at man kan rense røg og sådan noget, og det er alt sammen ganske udmærket, men det, som var min pointe, var: det vigtigste miljøpolitiske initiativ overhovedet, som kan tages på energiområdet, er besparelser. Det er derfor, jeg synes, det var centralt, hvad fru Lone Dybkjær var inde på: at det må prioriteres højt.

Det er derfor, jeg siger, at det er så trist – det er det også af så mange andre grunde – at læse aftalen mellem regeringen og Socialdemokratiet. Dér, hvor det bliver aldeles ukonkret, og hvor der slet ikke står noget, er i punkt 10: »Der gennemføres en målrettet indsats med det formål at skabe forståelse for behovet for fastholdelse af energibesparelsesmålsætningen.« Tak skal man have! Det er så, hvad der står, og det er da rigtigt, at man kan sige: jamen vi har en målsætning om det samlede forbrug. Man kan også sige, at vi har en målsætning om, hvilke procentdele vi ønsker, på hvilke faconer vi ønsker at producere den energi, vi skal anvende, altså i hvor høj grad vi vil gøre brug af vedvarende energi, i hvor høj grad vi vil gøre brug af

naturgas, i hvor høj grad vi vil gøre brug af fossilbrændsel osv.

Den slags overvejelser kan man gøre sig, og man kan oven i købet sige: vi ved jo godt, at vi allerede i dag har en teknologisk udvikling, der gør det muligt umiddelbart at spare på energi. Et enkelt lille eksempel: elpærer. Der findes i dag på markedet forskellige typer elpærer, den ene mere energivenlig end den anden. Dem kunne man bruge. Det handler som bekendt om at have pæren i orden.

Men det, som yderligere er vigtigt, når vi snakker om EP 87, synes jeg, er, at vi må gå tilbage til – hvis vi skal gøre det på den led – energipolitisk udvalg, og så må vi finde ud af at sige til ministeren: jamen altså, vi er sådan set ligeglade, hr. minister, hvordan, men vi vil godt have noget, der ligner en energipolitisk debat med nogle klare energipolitiske målsætninger, fordi det er det, der er brug for, ikke alt det her. Vi er nogle, der har sagt, at det vigtigste element overhovedet er miljøsynsvinklen, og det er dermed energibesparelserne. Det kan vi så diskutere videre.

Det var i al beskedenhed den pointe, jeg havde ønsket at fremføre efter at have læst materialet.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Det ville være forkert, hvis ikke jeg svarede hr. Riishøj.

Til de decentrale værker, som jeg opfattede at fru Lone Dybkjær talte om, og som hr. Riishøj mener skal være dem ud over de 450 MW, der nu foreligger, har vi altså ikke fjernvarmenettene. De er der ikke. Vi skal først grave dem ned, før vi kan lave de decentrale værker. Det kunne godt rent økonomisk være at gå over åen for at få våde fødder.

Der er en grænse for, hvad vi kan lave af kraftvarme i alt i Danmark, og på et tidspunkt kommer vi til igen at lave noget, der ligner Enstedværket nr. 3, ren kondensation. Det kommer vi til på et tidspunkt, så sent som muligt.

Vi er ikke tilfredse med perspektivet, 50 pct. stigning til år 2000. Vi skal hævle det ned, så langt som overhovedet muligt, men at sætte tal på er kolossalt vanskeligt. Hvornår får vi fru Petersen til at skifte det gamle kø-

[Poul Nielson]

leskab ud, bare fordi vi godt ved, at man kan få nogle nye, der energimæssigt er bedre? Hvordan skal vi sige det til hende og hvornår?

Det er den diskussion, vi ønsker at få i gang på baggrund af det forskningsprojekt, vi er blevet enige med ministeren om at lave i medfør af vores aftale. Vi skal have op på bordet, hvad det er for styringsmidler, der skal til, hvis det her skal blive til realiteter. Det er det, der er det afgørende i den sag.

Energiministeren (Svend Erik Hovmand):

Jeg kunne i fortsættelse af det sidste – jeg skal i øvrigt gøre det kort af hensyn til de ønsker, der har været fremsat herom – sige, at jeg mener, det er meget vigtigt, at vi gør, hvad vi kan på spareområdet, at vi gør, hvad vi kan for at anvende vore hjemlige ressourcer. Jeg plejer gerne at sige, at vore hjemlige ressourcer skal vi da bruge alle sammen, så meget vi overhovedet kan, og så føjer jeg til: så længe det er realistisk. Men det er altså nødvendigt med den tilføjelse. Det er utrolig vigtigt, at vi fortsætter en udvikling på området på alle felter, men vi skal altså også have en vis realisme i bagehovedet, ellers kommer vi galt af sted.

Hr. Poul Nielson spørger om dette med yderligere gaskøb. Vi kan vel sige, at vi nu er i en situation, hvor vi har udsolgt i forhold til den aftale, den kontrakt, der er indgået, og regeringen overvejer nu det videre skridt, der skal tages. Jeg hælder personlig nok mere til hr. Poul Nielsons synspunkt end til fru Lone Dybkjærs synspunkt, hvis jeg i øvrigt har forstået det rigtigt.

Det, der er meget afgørende, når der tales om at udvide gasprojektet, er, hvad der ligger i det. Jeg mener ligesom fru Lone Dybkjær ikke, at vi skal ud i alle mulige områder geografisk set i vort samfund med gasforsyning. Det vil rentabiliteten i gasnettet simpelt hen ikke kunne bære.

Konflikten med udnyttelsen af vore hjemlige energiresourcer, vore lokale energiresourcer, er efter min opfattelse vigtig at tage hensyn til. Vi skal anvende flere af vore hjemlige energiresourcer, så længe det er realistisk. Men når det drejer sig om at afsætte mere gas, f.eks. på eksportmarkedet eller f.eks. til industrien i vore store bysamfund, eller hvad ved jeg, så er der nogle

miljømæssige forbedringer og nogle valutamæssige forbedringer, som jeg synes må tælle med i den vurdering, som regeringen i øjeblikket er midt i.

Må jeg så sige til SFs ordfører, at det ikke bare er et spørgsmål om ideologi, det er også et spørgsmål om jura, når vi ikke har engageret os i DUC-sagen eller -handelen, som jo nu er en realitet, hvor slutsedlen er underskrevet, hvis man kan sige det på den måde.

Fru Lone Dybkjær omtalte målsætningsdebatten. Jeg synes som sagt, at der var mange interessante elementer i det, som fru Lone Dybkjær rejste. Jeg gav ikke udtryk for, at det var tågesnak eller ligegyldigheder, tværtimod. Sådan som jeg forstod det, drejer det sig om, at vi skulle tage hensyn til vores miljø i energiproduktionen, at vi skulle sikre en større forsyningssikkerhed og have et flerstrengt system. Og det tredje punkt: til lavest mulige pris. De tre punkter synes jeg i sig selv er vigtige at tage hensyn til i energipolitikken. Det er ting, vi i allerhøjeste grad i dagens aktuelle energipolitik tager hensyn til.

At lave en vækstfilosofi baseret på nulvækst tror jeg vil være utrolig farligt for vores beskæftigelsessituation, for vores valutaindtjening. Også ud fra vore miljømæssige og besparelsemæssige interesser tror jeg, vi skal være meget, meget varsomme med at lave nogle firkantede regler uden at vide, hvad konsekvensen vil blive af dem. Derfor kræver det nok en dybere drøftelse, hvis vi skal gå mere ind i den sag.

Til sidst til hr. Tinning. Jeg føler i og for sig ikke behov for at gentage, hvad jeg allerede har sagt: det at påstå, at miljø kun indgår ét sted i det fremlagte materiale, er udtryk for, at man opfatter ordet miljø meget snævert. Miljøhensynet indgår på en lang, lang række felter, og jeg har allerede nævnt dem, så jeg behøver ikke at forlænge debatten med det.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Jeg skal kun kort konstatere, at hr. Poul Nielson ikke svarede på alle tre spørgsmål, jeg stillede. Han svarede kun på det med de naturgasfyrede decentrale kraftværker, som ikke nødvendigvis behøver at være i Ensted. Det kunne også være en fremskyndelse af de 450 MW. Der er ikke nødvendigvis grund til

[Riishøj]

at have den forsøgsperiode. Man har velafprøvede decentrale, naturgasfyrede værker i adskillige europæiske lande, og man kunne fremskynde det i stedet for at bygge nye kulfyrede enheder.

Ministeren nævnte i forbindelse med Chevronsagen juraen. Vi må tage det op i energipolitisk udvalg og se nærmere på, hvad det argument dækker.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Energiministeren behøver såmænd ikke at komme ind. Han skal formentlig læse det, da han ikke kan høre, hvad der bliver sagt.

Jeg vil godt gentage til sidst: et eneste sted, ikke i det fremlagte materiale, nej, men i energiministerens energipolitiske redegørelse, er der en alvorlig overvejelse over sammenhængen mellem energi- og miljøhensyn, nemlig hvor det siges, at som led i en sådan politik, der sigter på at tage højde for den nære forbindelse mellem energi og miljø, er det væsentligt, at der ved forhøjelsen af energifgifterne er sikret en fortsat afdæmpet udvikling i energiforbruget. Jeg ved godt, at der står noget om biogas, og at der står noget om undergrunden og om, at der også dér er miljøproblemer, men her er egentlig ministerens bemærkning om sammenhæng mellem energi- og miljøhensyn.

Det, jeg så siger, er, at jeg synes, det er forkert at prioritere miljøhensynene ved at ville løse det problem med nogle afgifter, der reducerer forbruget. Det, man i stedet skulle gøre, var at gå til kernen i problemstillingen og reducere forbruget ved nogle besparelser, og det var det, jeg snakkede om.

Det er som sagt hovedsynspunktet, og jeg glæder mig til, at ministeren får læst det. Så kan vi under mere afslappede former diskutere videre, nu vi også i energipolitisk udvalg har fundet ud af, hvordan vi mere præcist vil komme videre med drøftelsen af Energiplan 87. Jeg tror ikke, vi i dag når så meget nærmere hinanden.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Det vil være forkert ikke at svare hr. Riishøj direkte.

Jeg mener ikke, det er belyst, i hvilket omfang forbrugsafhængige eltariffer, altså at fjerne den faste bund for betalingen, giver besparelser, men vi er positive over for at se på det. I princippet synes vi, det er en bedre afregningsform, end hvor man har en bund uanset forbruget, især når den er høj. Det er dér, vi har haft egentlige problemer, og jeg erindrer om Elrosagen for nogle år siden. Men det er vi positive over for at se på.

I det mere generelle spørgsmål om fritagelse for industriens tilbagebetaling helt uden videre er vi nødt til at se betydelig mere nuanceret på, om det er den rigtige måde at gøre det på. Det vil vi ikke være parat til at lave en handel om her og nu.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af belutningsforslag nr. B 70:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om varmforsyning.

Af Poul Nielson (S) og Margrete Auken (SF) m.fl.

(Fremsat 9/12 86).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Energiministeren (Svend Erik Hovmand):

Det forslag til folketingsbeslutning, som vi har til behandling, vedrører en af de mest centrale love inden for energiområdet.

Som bekendt var varmforsyningslovens tilblivelse og vedtagelse en nødvendig konsekvens af erfaringerne fra oliekrisen i 1973-74. Vi oplevede ikke blot svigt i olieforstyrrelserne, men også store olieprisstigninger. At vi på ny oplevede meget voldsomme prisstigninger på importerede olieprodukter også i 1979-80, understregede vigtigheden af de initiativer og foranstaltninger, som varmforsyningsloven er udtryk for.

Derfor er det også tilfredsstillende at kunne konstatere, at der her i Folketinget nu som tidligere er bred opbakning bag de grundlæggende elementer i varmforsyningsloven og de omfattende energipolitiske foranstaltninger, som loven indebærer. Mange